

(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद.)

८२३ सर्वोच्च न्यायालय अहवाल (१९९६) १ एस . सी. आर.

गुरुवायूर देवसवोम व्यवस्थापकीय समिती.

वि.

अध्यक्ष, गुरुवायूर देवसवोम व्यवस्थापकीय समिती आणि इतर.

१९ जानेवारी, १९९६.

(न्या. रामास्वामी आणि न्या. जी. टी. नानावटी.)

सेवा नियम :

गुरुवायूर देवसओममध्ये लिपिकांच्या पदासाठी निवड - उच्च न्यायालयाने देवस ओमच्या च्या प्रशासकाकडे जबाबदारी सोपविली - प्रशिक्षण, संचालक - उच्च न्यायालयाने निरीक्षक बनण्याचे निर्देश दिले - नंतर उच्च न्यायालयाने प्रशासकाच्या जागी प्रशिक्षण, संचालक नियुक्त केले - असा निर्णय दिला की न्यायिक अधिकाऱ्यांची निवड अनुकूल आणि योग्य नाही - प्रशासकावर कोणताही आरोप नसताना, उच्च न्यायालयाने त्याला निवड समितीमधून काढून टाकण्याचे समर्थन केले नाही - न्यायालयात प्रतिज्ञापत्र दाखल करणे - पक्षांनी , सत्य आणि योग्य तथ्ये सांगणे, त्यांच्या बाजूने उभे राहणे आणि

न्यायालयाकडून निर्णय घेणे - प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्याची आणि तोंडी विरुद्ध सूचना देण्याची प्रवृत्ती - वगळलेले - सराव आणि प्रक्रिया -

दिवाणी अपील अधिकारक्षेत्र : दिवाणी अपील क्र. २९३३/१९९६.

ओ. पी. क्रमांक १०६०८/१९९३ मधील सी . एम. पी. ३२५८७/९५ मध्ये केरळ उच्च न्यायालयाने दिनांक १७. ११. ९५ रोजी दिलेला न्यायनिर्णय आणि आदेशाविरुद्ध .

के.के.वेणुगोपाल , फाझलीन अनाम , अपीलकर्त्यासाठी .

आर. एफ. नरिमन, ध्रुव मेहता आणि के. एल. मेहता, उत्तरवादींसाठी.

सी. एस. वैद्यनाथन, आणि के. वि. वेंकटरमण, हस्तक्षेपकर्त्यासाठी.

न्यायालयाने पारित केलेला आदेश खालीलप्रमाणे आहे :

अनुमती मंजूर.

अंमलबजावणीसाठी अर्ज नाकारला .

आम्ही श्री. वेणुगोपाल, अपीलकर्त्याचे विद्वान वरिष्ठ वकील, आणि श्री. वैद्यनाथन, हस्तक्षेपकर्ते , भक्त असल्याचे सांगितले, यांचे विद्वान वकील यांचे म्हणणे ऐकले. केरळ उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठाने आक्षेपार्ह आदेशात असे म्हटले आहे की २ नोव्हेंबर १९९५ रोजी न्यायालयाने कनिष्ठ / वरिष्ठ विभाग लिपिकांच्या पदांसाठी उमेदवारांच्या निवडीसाठी परीक्षा आणि मुलाखती घेण्याचा कार्यक्रम गुरुवायूर देवसवोममध्ये आखला होता आणि सी.एम.पी, लेखी परीक्षेसाठी प्रश्नपत्रिका निश्चित करणे आणि छपाईचे कर्तव्य सोपविण्याचा निर्देशासाठी दाखल केले होते . वकिलांचे

म्हणणे ऐकल्यानंतर, न्यायालयाचे असे मत होते की जबाबदारी सुरक्षितपणे प्रशासक किंवा गुरुवायूर देवसवोम यांच्यावर सोपविली जाऊ शकते. त्यानुसार सक्षम व्यक्तींकडून अत्यंत गुप्ततेने प्रश्नपत्रिका तयार करून घेण्याचे निर्देश प्रशासकांना देण्यात आले होते . लेखी परीक्षेच्या तारखेलाच परीक्षा केंद्रावर वितरणासाठी त्याची छपाई करून घेण्याचे निर्देशही न्यायालयाने प्रशासकांना दिले होते . त्यानंतर २ नोव्हेंबर १९९५ रोजी अध्यक्ष, प्रशासक आणि श्री. एम.गोपालन, गुरुवायूर देवसवोम व्यवस्थापकीय समितीचे सदस्य आणि उच्च न्यायालयात प्रॅक्टिस करणारे वकील यांचा समावेश असलेल्या समितीद्वारे मुलाखती घेण्याचे निर्देश दिले होते . संचालक, प्रशिक्षण, उच्च न्यायालय यांना मुलाखतीत निरीक्षक म्हणून उपस्थित राहण्याचे निर्देश दिले गेले होते. २. ११. १९९५ च्या आक्षेपार्ह आदेशात, उच्च न्यायालयाने गोपालन यांची समिती सदस्य म्हणून बदली केली आहे आणि संचालक, समितीच्या सदस्यांपैकी एक असावेत असा आदेश दिला आहे. हा नंतरचा आदेश आता या अपीलात आक्षेपार्ह आहे.

जेव्हा प्रकरण प्रवेशासाठी १२. १. १९९६ रोजी समोर आले तेव्हा भक्ताने हस्तक्षेप करण्याचा प्रयत्न केला. संचालकपदी बदली झाल्याबद्दल श्री. गोपालन यांच्यावर उच्च न्यायालयात काही आरोप झाले आहेत का, याचे प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्याचे निर्देश आम्ही त्यांना दिले होते आणि त्यानुसार त्यांनी वेळ घेतला होता. आज आम्हाला सूचित करण्यात आले आहे की जरी प्रतिज्ञापत्र तयार केले गेले असले तरी ते योग्य तथ्यांचे प्रतिबिंबित करत नाही आणि वकिलाच्या काही मौखिक सूचना होत्या. शपथपत्र दाखल

करण्याची आणि तोंडी विरुद्ध सूचना देण्याच्या या प्रवृत्तीचा आम्ही निषेध करतो. पक्षाने प्रतिज्ञापत्रात सत्य आणि योग्य तथ्ये नमूद केली पाहिजेत आणि त्यांच्या बाजूने उभे राहून न्यायालयाकडून आदेश घेतले पाहिजेत. अर्थात, तोंडी सूचनांशी विसंगत असलेले शपथ पत्र दाखल न करण्याची जबाबदारी श्री. जी. वैद्यनाथन यांनी योग्यरीत्या घेतली आहे. गोपालन यांच्या विरुद्ध आरोप करण्याचे धाडस भक्तात नाही. या परिस्थितीत आम्ही या आधारावर पुढे जात आहोत की गोपालन यांच्याविरुद्ध संचालक म्हणून बदली केल्याबद्दल कोणतेही आरोप केले गेलेले नाहीत. हा एक न्यायिक गुन्हा आहे.

वेणुगोपाल यांचे म्हणणे बरोबर आहे की निवड प्रक्रियेत न्यायालयाच्या न्यायिक शाखांद्वारे कोणत्याही सहभागाशिवाय किंवा सक्रिय सहभागाशिवाय उमेदवाराची लेखी चाचणी आणि मुलाखत घेण्यासाठी गठीत केलेल्या निवड समितीवर निवड सोपविणे श्रेयस्कर ठरेल. निवड प्रक्रियेत न्यायिक अधिकाऱ्याला नामनिर्देशित करून परीक्षा आयोजित करण्याच्या उक्त प्रक्रियेशी न्यायालयाने स्वतःला जोडणे योग्य नाही. अन्यथा, या निवडीवर आरोप झाल्यास उमेदवारांच्या निवडीशी त्यांच्या अधिकाऱ्यांचा संबंध ठेवल्याबद्दल न्यायालयावरच टीका होईल. श्री. वेणुगोपाल यांच्या म्हणण्यात आपल्याला मोठा जोर दिसतो. अशा परिस्थितीत न्यायिक अधिकाऱ्याला निवडीसोबत जोडणे अनुकूल आणि योग्य नाही. गोपालन यांच्या विरुद्ध कोणताही आरोप नसताना आणि उच्च न्यायालयाच्या आदेशात त्या परिणामाचे कोणतेही संकेत नसताना, आम्हाला वाटते की उच्च न्यायालयाने त्याला समितीतून काढून टाकणे योग्य नव्हते.

त्यानुसार अपील मंजूर केले आहे , परंतु त्या परिस्थितीत खर्च नाही.

अपील मंजूर.

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाचा मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/तिच्या मातृभाषेत त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही. तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल.

XXX